

Támba Miklós, a Napkori Erdőgazdák Zrt. elnöke előadása a túrkevei „A faipar jövője” című konferencián

Támba Miklós, Napkori Erdőgazdák Zrt. elnöke

[Az előadás vetített anyaga.](#)

Köszönöm szépen a lehetőséget és Glattfelder Béla államtitkár úr engem fölvezető szavait. Egész életem filozófiája volt: még szegény édesapám (aki már sajnos nincs velem, velünk) mindig azt mondta: fiam, az igazságot két ember mondja meg, a gyerek és a részeg ember.

Részeg soha ne legyél, de ha gyerek tudsz maradni, az soha nem baj. Talán ezért is választottam, hogy mindig megmondom, amit igazából gondolok.

Először szeretném - kedves Államtitkár Úr – a köszönetét kifejezni annak a százezer akáccal foglalkozó embernek, akinek felvállaltad az ügyét. Mert tehetted volna azt is, hogy elengeded a füled mellett, akkor ma talán nem lennénk itt. Szeretném megköszönni, hogy megérezted azt a veszélyt, amely az akác fafajra leselkedett és tetted a dolgod, akkor még Brüsszelben. Szeretném azt is megköszönni, hogy ezt a mai fórumot létrehozta, és kinyújtotta a kezét felénk és idehozta hozzánk, remélem nagyon szívesen jöttek, a Földművelésügyi Minisztériumnak a

miniszterét, és itt van velünk Ugron Ákos helyettes államtitkár úr, akinek úgy tudom, hogy az a dolga, hogy elsősorban a magyar erdők gazdálkodásával kiemelten foglalkozzon. Nagyon remélem, hogy ebbe beletartozik a magánerdő gazdálkodás is, amely a mai ünnep gerincét adja. Az a kiemelkedő jelentőségű akác terület, amit a magánerdő gazdálkodók kezelnek.

Ezen bevezető gondolatok után szeretnék rátérni, s a mai napot is felhasználva, tanult barátaimat idézve olyan entré-t mondanék, amit szeretném, ha hazamenve is kicsit tovább gondolnánk. Saját felismerésem volt, amikor úgy 40 éves lehettem, és rájöttem, hogy szegény embernek szegényesek a gondolatai. Úgy gondolom, hogy bárki, bármilyen poszton, akár családapaként, akár cégvezetőként, akár helyettes államtitkárként, vagy minisztériumi főosztályvezetőként dolgozik, esetleg még attól kisebb beosztásban is, az a dolga, hogy ezt a nemzetet gazdaggá tegye. Ha már a történelem és elődeink elmulasztották a sok esélyt, akkor talán itt az új időszak, amit a rendszerváltás óta írunk. Kellő távolságban vagyunk már ahhoz, hogy leszűrjük a tapasztalatokat, s azt merem ma már mondani, hogy elég sokat becsaptak

bennünket ahhoz, hogy ne hagyjuk magunkat még egyszer megtéveszteni. Mert megtévesztettek bennünket elég sokat a választások során. Úgy gondolom, hogy az a kormány, amelyik hatalomra került 2010-ben - nem véletlenül került 2/3-dal hatalomra, azért mert az előtte lévők már elég sokat elrontottak - azt, amit hirdet, azt a bizonyos polgári értékrendet jó lenne, ha valóban a napi gyakorlatban realitássá tudnánk tenni, s megpróbálnánk ebben a kérdéskörben érezhetően és hathatósan előre lépni.

Ezt szeretném tehát az előadásom fő gondolatává tenni, vagyis, hogy szegény embernek szegényesek a gondolatai s ezért nekünk gazdagnak kell lennünk. Gazdagok úgy lehetünk, ha az érdekkörünkbe tartozó összes folyamatot befolyásolni tudjuk, illetve befolyásoljuk. Nagyon örülök, hogy a DERULA képviselője után szólhatok, tudni illik az, amit ő itt bemutatott a fejlesztési célok között, az felöleli a gazdaság és a társadalom összes területét. Megmutatja, hogy invesztálni kell és hova. Igen ám, csakhogy könnyű a DERULA Kft-nek, mert felkészült cég és megfelelő tőkéje van. Sokkal nehezebb nekünk magánerdő gazdálkodóknak, akkor, amikor arról beszélünk, hogy a magyar faipar jövőjének meghatározója a magyar erdő. Ebben a zászlóshajó az állami erdőgazdálkodás, melyet mi követendő példának tekintünk. Szeretnénk legalább pénzügyileg olyan helyzetben lenni, mint ők. Szakmailag talán azt gondolom, hogy ez nem realitás, de van erre már kitalált módszer, amikor a szakirányítás rendszere létrejött és az remekül működött.

A magán erdőgazdálkodás feltételrendszere olyan, amilyen. Úgy jött létre, ahogy. Ez már történelem. Ezen már nem kellene keseregjek, és ne keseregjen senki kollégám és tulajdonostárs sem. Amit fontosnak tartanék tovább hangsúlyozni, hogy megítélésem szerint az ágazatban minden szereplőnek szemléletváltásra van szüksége. Többször elmondtam, újra elmondom. Azt gondolom, hogy ezen a bolygón, ebben a hazában első az ember és tudjuk ma már azt, hogy egy ember is számít. Azt is szeretném mindenkinek a figyelmébe ajánlani, hogy az erdő közjóléti szolgáltatásait a társadalomnak jobban el kell ismernie. Kövessük azokat, akik gazdagabbak tőlünk, tehát már a gondolataik sem olyan szegények. Az osztrákokat tudom példának hozni. Amikor a MEGOSZ 20 éves volt, az MTA-n egy osztrák érdekképviselő azt mondta, hogy azon dolgozik az egész osztrák kormány az érdekképviselőkkel közösen, hogy egyetlen egy Euro cent megtermelt jövedelem se maradjon bent az erdőben.

Azt sem szabad elhallgatnom, hogy a forrásainkat - uniós és nemzeti forrásokra gondolok - jövedelmező befektetésekbe kell fordítanunk. Ez nem jelenti, hogy nem lehetnek olyan próbálkozásaink, melyek esetleg kudarcot vallanak.

Az állami erdőnek a fafaj összetételét lehet itt látni. Ez azt mutatja, hogy az értékes erdők az államnál vannak. Ha úgy tetszik, a zöld barátainknak nem kell nagyon izgulniuk a magánerdő gazdálkodók miatt, illetve legyenek büszkék arra, hogy ilyen nagy területű akácos az, amelyet képesek tartottak arra, hogy védett területté nyilvánítsák. Szeretném megkérdezni az ittlévőket, hogy ha mondjuk azok közé az emberek közé tartoznának, akiknek Istenmezeje környékén van egy agyagos domboldalon 10 ha akácosa, és azt most éppen le akarná vágni, mert a gyerekének az esküvőjét meg akarja tartani, akkor a 10 ha akác árának a többszörösét

kellene ráköltetni, hogy a törvényi előírásoknak megfeleljen. Ha nem felel meg, konkrétan annak, hogy itt őshonos fafajjal kell felújítani, még azt is előírják neki, hogy milyen fafaj milyen elegyarányban legyen rajta, ahhoz el kellene adni az összes vagyónát, hogy ezt a műveletet vége tudja hajtani.

Látszik, hogy a magánerdőben az akác 38%-ot tesz ki. Sajnos a mi tölgyeseink sokkal kevesebbek. Ezek általában faluszéli veszélyeztetett tölgyesek. Ami magánerdőbe visszakerült, azok kicsit értéktelenebb erdők, mint az államiak. Még egyszer mondom, ezen ma már nem siránkozunk.

Azon siránkozom, amilyen helyzetben van a magánerdő gazdálkodás. Azt is ki merem jelenteni és nem akarom dramatizálni ezt a helyzetet, de határozottan állítom, hogy a visszafejlesztése folyamatban van. Azt is mondom, hogy ezt nem ez a kormány idézte elő, ezt a folyamatot a liberális gondolkodás indította el, melynek gondolkodásmódjában az ember sajnos nem sokat számít. Viszont úgy gondolom, hogy a politikai szándék, a kinyilatkoztatás, azok a fajta tettek, amelyek az akác ügyében összefogásként megjelentek, szerintem ezeket példaként lehetne állítani az egész szakma elé: hogy hogyan kell összefogni egy ügy érdekében. Ehhez az is kell, hogy tudjunk erőt mutatni. Legyen mögöttünk politikai akarat és ehhez, hogy kellett Glattfelder Béla, aki mögé föl tudott sorakozni az Erdészeti Egyesület, a FAGOSZ, az Agrárkamara és mindenki, aki a jó célt felismerő politikus mögé besorakozhatott.

Ugyanerre lenne most szüksége a magánerdő gazdálkodásnak. Ha ez nem következik be, azt gondolom, hogy nagyon súlyos helyzet elé nézünk. Olyan Erdőtörvény szerint működünk, amelyet egyszerűen csak büntető törvénykönyvnek lehet csak nevezni. Igaz, hogy odahívtak ennek a létrehozásába, de az érdemi dolgok az utolsó pillanatban kerültek a döntéshozó elé, amiről mi nem is tudtunk. Azt gondoltuk, hogy ezt az Erdőtörvényt mi alkotjuk, de be kellett látnunk, hogy ezt az Erdőtörvényt még a nagyszerű, több cikluson át működő, zöld vezetői posztban lévő államtitkár úr szeleként fújták föl és alkották meg, amelytől nem tudom, hogy milyen ok miatt nem kíván ez a kormányzat ennyi idő alatt sem megszabadulni. Annak ellenére, hogy szélteben mindenki hangoztatja és mondja, hogy kódexre van szükségünk és változtatnunk kell ezen az Erdőtörvényen.

Rontotta a helyzetünket a jó szándék ellenére, mert a jó szándékot támogattuk messzemenőig, hogy igenis ezt a földet, erdőterületet magyar kézben kell tartani. Azokat a specialitásokat lehet, hogy a gyorsaság miatt, vagy lehet, hogy rossz szakmai háttérrel miatt, amit úgy gondolom, hogy nem az érdekképviselő elsődleges dolga megcsinálni, a Földtörvény az erdőgazdálkodást lehetetlenné teszi bizonyos területeken. Nagyon hosszú ideig tart a kezelői jog átvezettetése.

Szakirányításról szóltam.

Ami igazolja, amit 2009-ben, vagy 2010. elején az Erdőtörvény elfogadása után mondtam és az ilyen szlogené vált, hogy „jobb volt, mint lett”. Tehát jobb lett volna, ha nem születik meg az a 2009. évi Erdőtörvény, az itt van ebben a számban, tessék megnézni. 100 ezer ha-ral nőtt

a nem működő magánerdők területe. Erről mélyen hallgat mindenki, s naponta ezek a számok nagy mértékben növekszenek.

Ezek a területek - nem mi készítettük a számadatokat - , az a 100 ezer ha és amiről beszélt Jung László is, ez 1,2 millió m³ fa-kiesést jelent, amiről úgy gondolom, hogy nem mondhatunk le. Ennek az áfájának a töredékéből meg lehetne oldani a szakirányítási támogatás nemzeti pénzügyi forrását. Szándék kellene hozzá!

Azt gondolom, hogy az elmúlt időszak, amely napjainkban történt, s szintén bekövetkezett, hogy 32 milliárd Ft-ot vontak ki az erdészeti ágazatból, illetve mondhatom úgy is, hogy nem tudtuk elkölteni azt, amit nagyon kemény harcok árán sikerült a MEGOSZ-nak elérnie, hogy ez a forrás rendelkezésre álljon. Miért nem? Mert nem volt annyi erőnk, hogy át tudjuk azt vinni, amiről ma itt beszélünk. Ha nem leszünk gazdagok, akkor nem leszünk okosak. Gazdagok pedig úgy lehetünk, hogy ha minőségi fát termelünk, vagy erdeink szolgáltatásait úgy adjuk el, hogy megfizessék.

Az államiaknál úgy gondolom, ez nem probléma, mert az adófizetők pénzéből igenis kell költeni azokra a célokra, melyekre költenek. Mi is költünk a magánerdőben közjóléti célokra. Nem akarom a cégünket fényezni, de erdei iskolát működtetünk, 10 milliós nagyságrendben költünk arra, hogy a közjót szolgáljuk és a környezetünkben olyan nemzedéket neveljünk fel, amely a környezethez tudatosan viszonyul és nem teszi tönkre azt.

Szó volt az erdőtelepítés nagymértékű visszacsökkenéséről. Nagyon egyszerű, nem kell mellébeszélni. Egyszerű a történet. Küldetéstudatból úgy gondolták, hogy ugyanannyi pénzből több erdőt fognak létrehozni, ezért lecsökkentették az egységárat azon a főosztályon, ahol jelenleg is még abból a körből dolgoznak, akik ezt akkor eldöntötték és véghezvitték. Ehhez nagyon könnyen kaptak politikai támogatást. Aztán bebizonyosodott, amit akkor leírtunk: 18 ezer ha-ról 3 ezer ha-ra esett vissza az erdőtelepítés. Azt csak közbevilantom, hogy még jelenleg is nagyon sok ember van, aki még a mostani ellenőrzések kapcsán is a fejét a falba veri, mert esetleg most derül ki, hogy esetleg milyen hibát követett el, mert annyi jogszabályi előírást tettek bele, hogy ha egy gödröt át tudott ugrani, s a másiktól ki tudott mászni, a következőbe biztosan belepusztult. Ez nem jól van így. Úgy gondolom, hogy ez nagy probléma.

Azért címezem valamilyen szinten ezt a kérdéskört a most hatalmon lévő, illetve a szakmát felügyelő helyettes államtitkár úrnak, mert az a szomorú, hogy az erdőpotenciál kár miatt is, illetve az a szomorúság, hogy ezt a pénzt az idén is el lehetett volna költeni. Senkinek rajtunk kívül eszébe nem jutott, hogy mondjuk a kertészeti ágazathoz hasonlóan gépbeszerzési jogcímet kiírjunk és ezt az ágazatot megsegítsük és megtámogassuk és lássa legalább a gesztusát annak, hogy mi ezt komolyan gondoljuk és segíteni akarjuk a magánerdő gazdálkodást. Ez a pénz sajnos átkerült más területre. Szerencsére a mezőgazdaságban úgy gondolom, hogy a vidék fejlesztésére fogják használni.

Azt gondolom, hogy a helyzetünk ezek után kritikussá vált és ennek a hatásai messze mutatóak, akkor nem túlzok, és nem arról beszélek, hogy már megint sírunk valamiért, hanem

talán az igazat mondom. Meggyőződésem, hogy átgondolt, átfogó nemzeti fejlesztési terv nélkül a magánerdő gazdálkodásnak és egyáltalán az erdőgazdálkodásnak és az Erdőtörvénynek a politika legmagasabb szintjére emelése nélkül ebben a kérdésben átfogó előretörés és hosszú távú, megnyugtató megoldás nem születhet. Ezért arra kérem a jelenlévőket, akik ezért tudnak tenni, sokat tegyenek.

Az az összefogás - Jung László elmondta már -, hogy a FAGOSZ, a MEGOSZ, a Nemzeti Agrárkamara és az OEE egyértelműen megfogalmazza, hogy új Erdőtörvény kell. Nem azért kell új Erdőtörvény, hogy a zöldeket orrba vágjuk - bárkinek ez a gondolata vetődik fel -, hanem azért kell új Erdőtörvény, mert követnünk kell azt a gondolatot, hogy az erdőben megtermelt jövedelmet nem hagyhatjuk elveszni, erre nagyon nagy szüksége van az országnak. Azért is van erre szükség, mert az nem működhet, hogy emberek a tulajdonuk miatt sírjanak, zokogjanak, elveszítsék vagyonaikat, azért mert a jogszabályi háttér nem reálisan ítéli meg ezt a kérdést. Ha olyan helyzetben lennének, hogy ezért sokat tehetnének, nem aludnék nyugodtan és addig fényezném a kilincset, ahol kell, amíg ebben változás nem történik.

Ugyanezt gondolom a Földtörvényről is, hogy azt módosítani kell.

Azt pedig nagyon fontosnak tartanám, hogy az a fajta politikai kinyilatkoztatás, amelyet a miniszterelnök úrtól kezdve helyettes államtitkári szintig mindenki nagyon jól és nagyon komolyan, szívből jövően hangoztat, azt végig kell vinni az egész igazgatáson. Mert nem azért ülnek ott, hogy megkeserítsék az emberek életét, hanem azért, hogy őket megsegítsék és abba a helyzetbe hozzák, hogy a versenyképességük hasonló legyen a velünk együtt versengőkével.

Azt gondolom, hogy a szakirányítási hálózatot vissza kell állítani. A támogatási rendeleteket nagyon remélem, hogy úgy fogják megalkotni, hogy kiveszik belőle az aknákat és nagyon egyszerűen, nagyon könnyen, gyorsan hozzá lehet férni. Ha a magánerdőt továbbra is magára hagyjuk és nem igyekszünk és nem támogatjuk a falugazdász hálózat mintájára, ahol azért sokkal egyszerűbb helyrehozni a hibákat, sokkal egyszerűbb megoldani a problémákat, mint az erdőben, a legkorlátozottabb tulajdonban, ami ellen egyébként nem tiltakozunk, csak az ellen a mód ellen tiltakozunk, ahogy azt most sajnos el kell hogy szenvedjük.

Ebben a kérdéskörben nagyfokú előrelépésre és szemléletváltásra van szükség.

Ki kell mondjam: meggyőződésem, hogy a magyar erdőgazdálkodásnak legfontosabb célkitűzése kell legyen - ahol ez megtehető - a minőségi fatermesztés. Ha ezt a célt megtesszük, attól a közjót még ugyanúgy tudjuk szolgálni. Természetesen nem gondolom, hogy húzgálni kellene az oroszán bajszát és egy 20 ezres város szélén le kellene vágni egybefüggően 20 ha erdőt. Erre úgy gondolom, hogy ma már normális ember - a szakmában meggyőződésem szerint normális, elkötelezett emberek dolgoznak többségében -, ezt semmiképpen nem akarja. Ezt nem hiszem, hogy meg kell követelni egy nemesnyáras esetében, amelyet mezőgazdasági technológiaként kell végiggondolni. Nem azért csináljuk a nemesnyárasokat, mert szépnek gondoljuk a nyárfát, mert meg akarjuk etetni az őzrelével vagy a

szarvassal, hanem azért, mert hasznot akarunk belőle. Itt a haszonelvűség kell, hogy döntsön. Azt hiszem, ebben a körben nem kell hangoztassam azt, hogy a faültetvények bármelyik mezőgazdasági kultúrától sokkal kisebb környezeti terhet jelentenek.

Kell hogy szóljak arról, amit szintén le kell állítani. Természetesen az erdész ember tudja, hogy az erdőtelepítést a termőhely meghatározza. Viszont azt nem tudomásul venni, hogy klímaváltozás van és annak tényére nekünk mint szakembereknek nem készülni, az ősi tudást, tapasztalatot nem felhasználni, hogy csak több száz év múlva képes a fa követni a klímaváltozást, ha ennek nem megyünk elébe, akkor óriási hibát követünk el. Majd megint azt mondják nekünk, mint amikor az erdészek kopárokat fásítottak Magyarországon olyan helyen, ahol addig semmi nem volt. Ugyanakkor ha elmegyünk Franciaországba, azoknak a francia erdészeknek szobrot állítanak, akik kopárokat fásítottak idegenhonos fajokkal.

Szemléletváltás: kötelességünk magunkat, gyerekeinket, unokáinkat gazdaggá tenni, mert a szegény embernek szegényesek a gondolatai.

Ennek tükrében üldözhattük az akácot, ami remélem, hogy ténylegesen lekerült a napirendről. Azért ne aludjunk el, mert azért ez mélyen belénk ivódott, sajnos még belénk is.

A birtokpolitikáról szeretnék szólni. A MEGOSZ írásban is megtette ezt a javaslatát. A magánerdő tulajdonosok nagyon szívesen átadják és elcserélik az értékes, védett területeiket gazdasági célokat szolgáló erdőkre. Kérjük az állam jelenlévő képviselőit, hogy ezt vigyék a kormány elé és szorgalmazzák és ne tegyenek tönkre embereket azért mert rájuk szabadították ezt a fokú védettséget. Senkitől nem várható el, hogy e kérdésben ne lenne lépés.

Ugyanezt gondolom a birtokösszevonások támogatására. Ez annak a nemzeti fejlesztési tervnek kellene, hogy a része legyen, ami a magánerdő gazdálkodás fejlesztéséről szól. Bízom benne, hogy a legmagasabb szintre, a kormány, illetve az Országgyűlés elé kerül az Erdőtörvény vonatkozásában is. Nagyon nagy problémát jelent a tulajdoni elaprózódás, ami ellen tenni kell valamit, mert ez már az igazgatást is nagymértékben fogja terhelni. Olyan térmértékű területek öröklődnek meg, amelyeket már nyilvántartani sem lehet és valamikor ezt az ajtót be kell tenni. Nem hiszem, hogy ezen az úton nem kell végigmenni, s normális viszonyokat kialakítani. Ha ezt megteszük, akkor több mint 400 ezer erdőtulajdonosnak tudunk a kedvére tenni. A 30 ezer bejegyzett magánerdő gazdálkodó képes lesz, hogy jó minőségű fa alapanyagot termeljen és adót fizessen, amiből szolgálhatjuk a közcélt. Nem hiszem, hogy Magyarországon van még olyan tulajdoni forma, amely a közjót annyira szolgálná, mint az erdő.

Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmüket! Még egy gondolatot szeretnék a legvégére. Azt pedig külön köszönöm, hogy államtitkár úr és helyettes államtitkár úr végigülte ezt a fórumot, mert ez az első alkalom életemben, hogy ilyen szinten végigülték és a fórumot a legvégéig meghallgatták. Ezért nekik kérek külön tapsot, köszönöm szépen.